

СТАНОВИЩЕ

ОТ ПРОФ. Д-Р ТАТЯНА СИМЕОНОВА ИВАНОВА, Д.М.

ЧЛЕН НА НАУЧНО ЖУРИ СЪГЛАСНО ЗАПОВЕД Р-109-109 ОТ 01.06.2018Г.
ОПРЕДЕЛЕНА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА СТНОВИЩЕ СЪГЛАСНО ЗАПОВЕД Р-109-620
ОТ 19.07.2018Г .

**ОТНОСНО: ПРОЦЕДУРА ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ
“ПРОФЕСОР“, ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И
СПОРТ, ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.4. ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ,
СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ“**

Конкурсът за заемане на академичната длъжност “Професор“ е обявен в ДВ, бр.36 от 27.04.2018г. За участие в конкурса има подадени документи на една кандидатка - доц. Силвия Борисова Димитрова, д.м., ръководител Катедра „Здравни грижи“ към Факултет „Обществено здравеопазване“ към МУ- Варна.

1. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Доц. Силвия Борисова Димитрова е родена на 20.03.1971г. в гр. Шумен. През 1991г. завършва полувисше медицинско образование, специалност „Детска медицинска сестра“, след това последователно през 1999 г. завършва висше образование, специалност „Социална педагогика“, през 2001 г. завършва висше образование специалност „Социални дейности“ със специализация по “Социална администрация”. През 2010 г. след защита на дисертационен труд на тема „**Университетското образование на медицинските сестри като възможност за въвеждане на иновационни практики**” има присъдена ОНС „Доктор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацевтията“. През 2018 г. има присъдена научна степен „Доктор на науките“ със защитена дисертация на тема „**Приложение на стандарти по здравни грижи в извънболничната помощ**“ по научната специалност „Управление на здравните грижи“. От 2014 г. има призната специалност по „Първични здравни грижи“.

Трудовият си стаж доц. Борисова започва през 1991г. като медицинска сестра в Отделение по неонатология, от 1994 г. до 2005 г. работи като преподавател и ръководител специалност „Медицинска сестра“ в Медицински колеж, гр. Шумен. През 2006г. е преподавател в Медицински колеж - гр. Варна, след това през периода 2006 -2011г. работи като преподавател в Медицински университет Варна, Катедра „Здравни грижи“. От 2011 г. до 2013 г. заема академичната длъжност „Главен асистент“ в Катедра „Здравни грижи“, а от 2013г. до настоящия момент заема академичната длъжност “Доцент” и е ръководител на Катедра „Здравни грижи“ към МУ Варна

Доц. Борисова е преминала през значителен брой обучения в областта на непрекъснатото професионално обучение и поддържа непрекъснато своята професионална квалификация.

Доц. Борисова има значителен брой участия в проекти - Проект ФАР ВГ 9301/02/05, „Обучение на медицинските сестри“, Проект на Здравното министерство, финансиран от Световната банка за адаптация на парамедицинските специалисти – медицински сестри, акушерки и фелдшери към здравната реформа в България, Проект "Център за услуги за

свободното време на децата" на НЧ "Добри Войников" Шумен, Проект "Стимулиране на самостоятелна стопанска дейност (ССД) на жени за оказване на услуги при отглеждане на деца" на НТС Шумен – участие в модул "Обучение на възрастни за оказване на здравни грижи при деца от 1.5 – 14 години", Проект от Американския червен кръст "Да помогнем заедно на хората от третата възраст", Национална здравна програма "Всичко за пубертета", Проект - програма „Активни услуги на пазара на труда“, Проект обучение на "Социален асистент" и "Домашен помощник", Проект на УНИЦЕФ за разкриване на Център за майчино и детско здраве на територията на област Шумен, Сливен. Участие в изготвяне на проекти за разкриване на специалности „Медицинска сестра" и „Акушерка" с ОКС „бакалавър" в МУ "Проф. П. Стоянов"-Варна; „Медицински секретар" с ОКС „професионален бакалавър" в МК – Варна; „Здравен асистент" и „Болногледач" към ЦПО към МУ - Варна; „Управление на здравните грижи“ ОКС „бакалавър“ и „магистър“; проекти за разкриване на Филиали на МУ – Варна в гр.Сливен и гр. Шумен за специалности „Медицинска сестра" и „Акушерка", Студентски практики, Стипендиантска програма, финансиран с подкрепа на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 г.

Доц. Борисова има активно участие и в редица престижни организации като БАПЗГ, СУ, БНДОЗ. Член е на Национален съвет по качество към БАПЗГ, Член на контролен съвет на БНДОЗ, Член на Национален консултативен съвет „Здраво бебе – Здраво бъдеще“. Членува и в европейската асоциация по обществено здравеопазване. Член е на редакционни колегии на научни списания - Сп. Здравни грижи и Scientific electronic journal "Health Academy Kastamonu", Kastamonu University.

Доц. Борисова е носител на редица награди между които Плакет и грамота за Научни приноси в сестринството на УС на БАПЗГ за 2013 година, Отличие за Научни приноси в сестринството за 2013 година на МУ Варна, Грамота за принос в обучението по сестринство, 2016г. , Грамота за принос в развитието на Медицински колеж – Варна, 2017 и Грамота за принос в развитието на Регионална колегия към БАПЗГ в град Варна, 2018г.и др.

2. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Преподавателската дейност на доц. Борисова се характеризира с пълноценно участие с лекции и водене на упражнения по ОКС „Медицинска сестра“, където преподава по *14 учебни дисциплини*: Философия и въведение в сестринските грижи. Теоретични основи; Сестрински грижи при деца и възрастни с увреждания; при болни с хирургични заболявания; със соматични заболявания; с онкологични заболявания; Сестрински грижи в педиатрията; Сестрински грижи за неврологично болни; за психично болни; за възрастни ; по домовете; в реанимацията и интензивната терапия; Грижи за здравето и болно дете; Предимство на естественото хранене при кърмаче; Сестрински грижи за родилка и новородено.

Преподаването по ОКС „Акушерка“ е по *6 учебни дисциплини*: Философия и въведение в сестринските и акушерски грижи. Теоретични основи; Специални грижи при бременни и родилки с хирургични заболявания; в реанимацията и интензивната терапия; Специални грижи при бременни, родилки и гинекологично болни с инфекциозни и венерологични заболявания; Акушерски и сестрински грижи при онкологично болни жени. По специалността „Медицински козметик“ преподава учебната дисциплина

Инжекционна техника, а в специалността „Управление на здравните грижи“ учебната дисциплина е Иновативни практики в сестринството.

Доц. Силвия Борисова има разработени 24 учебни програми за краткосрочни курсове по СДО, включени в план разписанието на МУ-Варна за продължавашо обучение и е водещ преподавател в голяма част от тях.

Учебната натовареност на доц. Борисова е значително над норматива на МУ-Варна – при норматив 126 уч. часа тя има средногодишна натовареност през последните 4 учебни години в размер на 384 учебни часа.

Към преподавателската дейност следва да се отбележи и активното участие на доц. Борисова в разработването и създаването на почти всички учебни програми на Катедрата по здравни грижи. Съавтор е на 6 учебника. Научен ръководител е на 6 докторанти, консултант на 1 докторант, ръководител е на 14 дипломанти.

Има участие в Държавни изпитни комисии за държавен изпит и защиты на дипломни работи на дипломанти.

3. ОЦЕНКА НА НАУКОМЕТРИЧНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Доц. Борисова е представила списък на общия брой публикации, които до настоящия момент са 109 на брой. За оценка на наукометричните показатели във връзка с кандидатстването за заемането на академичната длъжност „Професор“ са представени 50 научни труда, които са определени като публикуване след периода на заемането на академичната длъжност “Доцент“. Трудовете, публикувани след хабилитацията се разпределят по следния начин:

- **Дисертационен труд** за придобиване на научната степен „ Доктор на науките“ – 1 бр. на тема „**Приложение на стандарти по здравни грижи в извънболничната помощ**“;
- **Монография (хабилитационен труд)** – 1 бр.
- **Участие в учебници** – 6 бр.
- **Пълнотекстови научни публикации**- 36 бр., от които 10 в чужди издания;
- **Публикувани резюмета от участия в научни форуми** – 6 бр., 1 в чуждо издание.

Участието на доц. Борисова в посочените трудове като самостоятелен и първи автор в посочените пълнотекстови публикации е 36%, като втори автор съответно в 34%.

Справката за цитиранията показва, че трудовете на доц. Борисова са цитирани 102 пъти от български автори и 16 пъти от чужди издания.

Не са посочени данни за импакт фактор.

Оценката на представените трудове на доц. Борисова, е че те са достатъчни на брой, посветени са на тематиката на обявения конкурс и имат доказани теоретични и научно-приложни приноси в областта на организацията и управлението на съвременните здравни грижи.

Приемам предложените от кандидатката направления на научните разработки, като бих желала да отбележа високата ми оценка за редица от тях.

Направлението „Иновации в обучението на медицинските сестри и други медицински специалисти“ е представено от публикации (3, 4, 5, 6, 7, 8, 16, 18, 45, 46, 49, 50), в които на ролята, мястото и значението на новата философия на сестринските и акушерските грижи е обърнато необходимото внимание и обучението на студентите е ориентирано основно към бъдещите изисквания. Проучването и анализът на различните аспекти на организацията на образованието в медицински университет е послужило за предлагането на нови подходи за подобряване и усъвършенстване на обучението.

Публикациите, включени в *Направлението „Добри практики в здравните грижи“* (1, 2, 9, 10, 12, 17, 19, 22, 24, 27, 32, 34, 35, 37, 38, 43, 47) са посветени на проучванията върху променените функции и организацията на труда на медицинските сестри. С оригинален принос е анализът на концепциите и схващанията на редица наши и чужди автори за същността и прилагането на теориите в сестринството, като и успешното им съчетаване с иновативните подходи.

В този аспект е и направеното проучване на ролята на патронажната медицинска сестра при оказване на подкрепа на семейството и децата в периода на ранното детско развитие, което утвърждава съвременния подход за социално-медицинския модел на обгрижване на детето.

С доказан принос са и разработките, посветени на необходимостта от приложение на стандарти по здравни грижи, като е предложен структуриран стандарт по здравни грижи в извънболничната помощ, за дейности, които медицинската сестра извършва самостоятелно. Разработени са и компетенции за изпълнение на стандарт по здравни грижи в извънболничната помощ, с което се завършва цикъла на реалните възможности за приложението им практиката.

Публикациите в Направлението „Процес на професионализация на медицинските сестри“ (11, 13, 14, 15, 21, 22, 24, 26, 27, 31, 32, 41, 42, 44) има за цел, постигната успешно от авторката, да анализира проблемите на съвременната сестринска практика, да очертае параметрите на професионално въздействие и възможностите за разширяване на автономността на медицинските сестри, съобразно придобитите компетенции. Аргументирано се подчертава необходимостта от реорганизация на сестринските дейности, усъвършенстване на здравните грижи и поддържане и разширяване на знанията и уменията на медицинските сестри.

Следва да се отбележи и още едно направление в разработките на доц. Борисова, насочени към *ролята на медицинската сестра в здравното обучение* (20, 29, 30, 34, 36, 39, 40, 48), като са изяснени дейностите на медицинската сестра за изграждане на осъзнато поведение на пациента и неговото семейство в областта на промоцията на здравето. Доказани са нагласите и готовността на медицинските сестри за провеждане на здравно обучение, както и ролята на професионалистите по здравни грижи за определяне на потребностите и нуждите от предоставяне на здравна информация.

Общата оценка на представените трудове на доц. Борисова е, че те са достатъчни в количествен аспект. В качествен аспект могат да бъдат определени като посветени на актуални теми, с ясно формулирани цели и задачи, коректни и достатъчни по обем, разработени с подходяща методология и задълбочени анализи на установените факти.

Несъмнено тези разработки са послужили и в бъдеще ще бъдат подходящи за усъвършенстване на преподавателската дейност в областта на здравните грижи и за конкретно приложение в практиката.

Публикациите са с доказани теоретични и научно приложни приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените от доц. Силвия Борисова Димитрова, д.н., научни трудове, необходими документи и справки показват, че тя напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на МУ-Варна за заемане на академичната длъжност „Професор“.

Специалността, по която е защитен дисертационния труд за научната степен „Доктор на науките“ и темите на представените публикации, отговарят напълно на темата на обявения конкурс. Качествената характеристика на представените трудове е, че те са на високо ниво.

Теоретичните и практико-приложни приноси позволяват да се даде висока цялостна оценка на научните трудове, представени по настоящия конкурс.

Учебната натовареност и преподавателската активност значително надхвърлят изискванията.

Отчитайки наличието на пълното съответствие на наукометричните и други показатели с изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника на МУ- Варна за заемане на академичната длъжност „Професор“ и установените факти по отношение на количествената и качествената характеристика на научните трудове, убедено давам своя положителен вот и си позволявам да препоръчам на почитаемите членове на Научното жури да гласуват убедено за заемането от доцент Силвия Борисова Димитрова, д.н. на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, специалност „Управление на здравните грижи“, за нуждите на Факултет „Обществено здравеопазване“, Катедра „Здравни грижи“ при МУ – Варна.

СОФИЯ, 01.08.2018Г.

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:
(ПРОФ. Д-Р ТАТЯНА ИВАНОВА, Д.М.)

